

DIN COMEDIILE lui T. ALEXI.

SĂRICICA.

COMEDIE ÎNTR'UN ACT.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EDITURA LIBRĂRIEI CIURCU,
BRASSÓ.

SĂRİCICA.

COMEDIE ÎNTR'UN ACT

DE

THEOCHAR ALEXI.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EDITURA

LIBRĂRIEI CIURCU BRASSÓ

1903.

PERSÓNELE:

Nicu Plae, avocat.

Veturia, soția.sa.

Olimpia, sora Veturiei.

Emiliu Haplea, farmacist.

Tache Lester, licențiat în drepturi.

Marghióla. bucătărăsă la Plae.

~~~~~

Odaiă la Plae, cu o ușe în fund și una în dreapta. Scaune, o mescióră în stînga. Un par-sechiu. O etagieră cu cărți.

~~~~~

Voia de reprezentare se procură dela autor.

Adresa: Librăria Ciureu, Brassó.

70881

B: 3869h8-10

SCENA I.

Plae. Haplea (intră amândoi).

Plae. Mă ertă vecine, că te primesc în odaia soției mele... canțelaria mea, pe óra asta nefiind măturată încă, silit am fost să transmit consultația aicea...

Hap. Ba mă ertă D-ta, Domnule avocat, că te împortuez așa de diminéță... dar cazul meu este urgent, foarte urgent chiar, e vorba de mórte și viéță...

Plae. Vr'un omor, vr'o omucidere, furt cu spargere..... ah, pare că spuneași de mórte și viéță, așa dară vreași să mă consultezi asupra vre unei tentative... vreași să scii, cum am putea preîntîmpina o crimă...

Hap. Da, Domnule avocat, este vorba de preîntîmpinarea unei otrăvirii...

Plae. Înțeleg... D-ta ca spițer... Ți-a cerut cineva vr'o otravă sub circumstări suspecte? Să nu-i fi dat și tréba era gata.

Hap. Că nici nu i-am dat Domnule avocat

Plae. Atunci ce este? Vreași să denunți tentativa la parchet? Caută-ți de tréba omule!

Hap. Da, așa este, îmi caut de trebă. Nici că mî-ar fi trecut prin gând, să fac cas din această întemplantare, decă un simț de delicateță, orî de afabilitate, seŭ cum sa dic de simpatie....

Plae. Lasă-o încurcată frate.

Hap. Consciința mea...

Plae. Nu-s duhovnic vecine.

Hap. Casul trebuie să te intereseze...

Plae. Espune-l dară.

Hap. Trebuie să te interese, nu ca avocat ci ca soț.

Plae (tresare). Ca soț? Veturia,... ea ți-a cerut otravă?

Hap. Nu tocmai Domniaei ci sorióra Domniaei, D-șóra Olimpia.

Plae. Ah, gelosie, D-ta te interesezi de Olimpia... o bănuiesci că vrea... să otrăvescă pe Veturia, pe soția mea... că să-î ia locul. Vină-ți în fire Domnule farmacist, vină-ți în fire... Ca să bănuiesci pe Olimpia... cale vale... amorezat ești... gelos ești... astă-mî esplică auirirea D-tale, dar ca să mă bănuiesci și pe mine? ...

Hap. Domnule avocat... mă rog... asemenea bănuielă cu D-șóra Olimpia... tocmai pe dînsa s'o țen așa de objectă, depravată, mirșovă, ignobila orî cum să-î dic.

Plae. Scii că mă omori cu spițeria D-tale de vorbe . . .

Hap. Spițeriă de vorbe . . . vorba de spițerie, fiă și așa. Un spițer tace și face, deci e scump la vorbe, până când musteriî lui sunt tocmai din contră. Am aflat că soția D-tale, se interesază mult de Domnul licențiat . . .

Plae. De Tache Lefter, care lucrează în cancelaria mea?

Hap. Tocmai de Domnialui . . . deșa ocașie, face invasie.

Plae. Nu te sciam și epigramatist. Îți mulțămesc de dragoste Domnule farmacist-epigramatist, dar amorul necerut e mai rău ca cel pierdut. Ceea ce-mî spuî de soția-mea și de Lefter, o sciū, sciū și cauza de ce stăruiesce Veturia pe lângă dînsul, vrea să-l acapareze pentru soriórá ei Olimpia.

Hap. (mîhnit). Dómna Plae umblă să mărite pe D-șóra după Domnul licențiat?

Plae. Asta-î adevărată otravă pentru D-ta. Mă mir că n'ai aflat-o în spițeria D-tale.

Hap. Ba eū, din spusele cocónelor, cari-mî vizitează farmacia, n'am înțeles alt nimic de cât atâtă, ca soția D-tale pórtă un așa viu interes

D-lui Letter, încât cerându-mă D-șóra Olimpia a sară de ce dramă de săricică, pentru sora-sa, îndată am trebuit să mă gândesc la ceva rău.

Plae. Olimpia va fi pretestat numai, că săricica este pentru soția-meă.

Hap. Ba nu, să veđi cum a fost. După ce mă-a plătit otrava, s'a rugat s'o trimit aici. . . dar numai atunci, după ce te voi fi vedut pe D-ta, Domnule avocat, trecând la tribunal, pe un timp dară, când nu vei fi acasă și mă-a dis, póte și de trei ori mă-a dis, să se dea săricica numai în mâna cocónei D-tale.

Plae. Pară a avea o óre care basă pentru bănuéla D-tale cea înfricoșată, eú însă nu mă dau învins, căci mă întreb, la ce să servescă în acest cas complicitatea Olimpiei. Nu putea Veturia să-ți céră în persónă săricică, pretestand că-í trebue pentru șóreci?

Hap. Pe semne e măi sficiósă de cât D-șóra Olimpia, ș'apoi să vede tréba că în calculul Domnia-ei, a reflectat și la slăbiciunea mea, ce am pentru D-șóra Olimpia, a uitat însă, seú n'a știut, că la mine puterea consciinței prevaléză puterea amorului.

Plae. D-ta nu ești numai farmacist-epigramatist, dar și artist. . . declamezi de minune, dar

patetica-ți voce s'a perdut de astă dată în vânt.

Hap. Nu mă cređi?

Plae. Te cred, faptul spus de D-ta îl cred, nu admit însă motivele ce-ı atribui D-ta.

Hap. Să dea Dumnezeu să nu fiă cum bănuiesc eu!

SCENA II.

Precedenți. Veturia.

Veturia (deschide ușa binișor, la o parte). Da, în adevăr e spișterul din colț, tot a vădut bine Marghióla. De la el să fi cumpărat Olimpia sări-cica? Venit-a óre să ne pîrască? (Intră). A, pardon.

Plae. Bună dimineța Veturio?

Hap. Sărut mânilé coconițe, pardonați.

Veturia. Văd că v'am conturbat, vă las.

Hap. Voi reveni. . . la canțelarie.

Plae. Să terminăm acum, așa te rog Domnule. Veturia va face bine și ne va lăsa singuri, pentru un moment numai.

Veturia (la o parte). Nu mă pot dumeri nici de cum. (Tare). Permiteți-mi numai să iaú o carte. (Merge la etagieră și luând o carte privesce buimăcită când la Plae când la Haplea). **Pardónați.** (Ese).

Plae. Dicționarul igienic, a luat dicționarul igienic. Ce va să đică asta?

Hap. De bună sémă vrea să-l consulte cu privire la efectul săriciceî. Eî bine, ce ȃici acum Domnule avocat?

Plae. Ce să ȃic. Pare că în adevěr Veturia plănuesce ceva.

Hap. Eată ce cred eũ. Domnul licențiat va fi pus la cale pe D-șóra Olimpia, ér dēnsa pe cocóna D-tale, să-ți stingă vieța.

Plae. Nu te înțeleg. D-ta în loc să esplicî, complicî. De ce să se fi adresat Tache pentru pretinsul D-tale omucid cătră Olimpia, decă e să-l esecute Veturia asupra mea.

Hap. Eată pentru ce, Domnul Lefter e sērac, avocația D-tale l'ar înbogăți . . .

Plae. Negreșit, d'aicea nu urmēză însă nici un indiciũ pentru prepusul D-tale.

Hap. D'aicea nu, ci urmēză din faptul că atât Dómna Veturia cât și D-șóra Olimpia voiesc să aibă de bărbat pe Domnul licențiat și că acesta se profită de amândouē în maniera sa.

Plae. Fugî d'acolo, ești nebun și vreaî să mă nebunescî și pe mine.

Hap. Pot să fiũ înșelat de o fantasie aui-ritóre și de ar da Dumneđeũ ca în adevěr să fiũ înșelat. La tot casul ȃi-am adus nițel idrat d'oxid de fer. (Îi presintă un plic).

Plae. Ce să tac cu idratul D-tale?

Hap. Să-l aibî la îndemână. Ađi nu li-a succes să-și procure săricița... dar nu toți spițeriî sunt consciincioși ca și mine... idratul meu e cel mai eficace antidot... Poftim.

Plae (îi dă peste mîni de se respîndesc praful din plic).
Descurcă-mî casa Domnule, m'ai otrăvit cu o otrava la care nu folosesce nici un antidot din tóte spițeriile lumei.

Hap. Sciî că-mî pare rău Domnule d'asemenea tratament. Eú țî-am voit numai binele D-tale, ca unul, care m'am nutrit cu speranța de a deveni și eú membru al mult stimatei D-v. familii.

Plae. Nutresce-te D-ta cu hapurile și cu alifile D-tale, nouă însă dă-ne pace, așa te rog, dă-ne pace Domnule.

Hap. Psihologia...

Plae. Veđi-ți de farmacie și nu turna psihologie în fiolele D-tale?

Hap. Nu am vrut nimenuî nici un rău. Cred, că a deschide cuiva ochiî, mai ales la asemenea cas, e lucru de merit. Ințeleg, că nu-ți place, ceea ce te-am făcut să întreveđi. Adio (Ese).

SCENA III.

Plae, mai pe urmă **Veturia**.

Plae. Urâți gărgăuni mi-a mai pus acest neghiob în cap, urâți deș! **Veturia** e bună de inimă... nu-î nici un pic de răutate în ea... și totuși să fi devenit ea atât de perversă? Dar mai scii ce va fi supt din afurisitele de romane, pe care mereu le citește, de și o rog neîncetat să le arunce cât colea. **Olimpia**? **Olimpia** e mai istetă de cât soră-sa... mai scii, decă nu vrea să se profite de confusiunea **Veturiei** estasiată prin lectura cea stricăciosă.

Veturia (întra cu cartea în mână). Plecat-a?

Plae. Da.

Veturia. Ce a vrut?

Plae (la o parte). Ar fi bine să-î spuî, dar mi-e rușine și mî-e și témă că se va mîhni...

Veturia. Nu-mî respunđi. Ce-a vrut spișerul?

Plae. S'a consultat cu mine, pare nebun. Dar tu **Veturio**, ce ai cu dicționarul igienic?

Veturia. Am cetit articolul despre înveninare?

Plae (tresare). Ce face? Articolul despre înveninare? Te interesezi de otrăvuri? Cum așa de unde până unde?

Veturia. Am cetit a séră despre o interesantă aventură. Un om, mușcat de un șarpe veninos, a scăpat de mórte bënd la rom, până ce s'a îmbatat.

Plae. Simplu mijloc și nu tocmai neplăcut de tot.

Veturia. Eū însă am voit să mă conving, decă în adevěr romul póte scăpa pe cineva de urmele unei otrăvirii

Plae. Eī bine, și...?

Veturia (deschide cartea). Eătă aici la pagina 746 scrie. Americanii de obicei s' folosesc în contra veninului șerpilor de alcool, pe care-l beau, până ce se îmbată cum se cade și să ȃce, că în adevěr s'a constatat eficacitatea acestui antidot . . . .

Plae. Ciudat, ciudat! . . . Ean ascultă draga mea, de ce nu-mī faci plăcerea de a te ocupa și tu, ca alte cocóne, mai mult de toalete de cât de cărți, cari te-aū sbârcit fără de vreme.

Veturia. M'aū sbârcit, nu-ī așa că-s sbârcită, sunt urită, arăt cu mult mai bētrână de cât sunt. Asta mi-a spus și Olimpia și vrea . . .

Plae. Ce vrea?

Veturia (iși ia séma), Vrea și dēnsa ca și tine să cetesc mai puțin.

Plae. Ia dar aminte.

Veturia. Și cređi, că decă nu voi mai ceti, îmi vor trece crețele!

Plae. Cu totul totu nu cred că vor perī, dar cred, că cel puțin nu sē vor mai înmulți.

Veturia. (cu aer pânditor). Am audīt că la spițerie . . .

Plae. (o înterupe). Să nu care cumva! Asta ți-ar mai lipsi, să începī a te direge pe obraz. Nu te-ași mai săruta, de frică, să nu mă otravesc.

Veturia. Cum te-ai spulberat? (La o parte). Bine că mī-am luat sēma și nu i-am spus de alifia, ce-mī face Olimpia. Să vede trēba, că nici spițerul nu i-a pomenit nimic.

Plae. Da, m'am spulberat! . . . Mī-ai promis de vr'o câteva orī, că nu vei mai cetī și totuși te vėd őrăși cu cartea 'n mână.

Veturia. Ce, să nū cetesc nici lucruri științifice.

Plae. Nu, căci îți faci numai nisce idei false. De trecere de vreme și intru nobilitarea simți-mintelor poți să citești autori bunī, scrieri alese . . .

Veturia. Și adică ce-mī pōte strica, decă știu, că romul e bun în contra otrăvurilor . . .

Plae. Dintru întâiū mi-ai vorbit numai de mușcătură de șerpe, acum îmi spuī de otrăvuri, pare că te interesezi în general de ele.

Veturia. Eū, așī! (La o parte). Și totuși i-a spus ceva spițerul- (Tare). De otrăvuri nu m'am interesat și nici nu mă interesez, tocmai din contra, vreaū să știu, cum se pōte vindeca cineva, decât s'a otrăvit cumva.... Te duci? Ia și cartea cu tine.

Plae (ia cartea). Am s'o puī pe foc, celalte vor urma. (Ese).

Veturia. (singurā). Mai bine făceam decât nu cedam stăruințelor Olimpiei. Ce neliniște m'a adus pe cap. Dar ea m'a spus mai întâiū, că sunt sbârcită, și cătând la oglindă, m'am convins, că spune adevărul. Apoi mi-a ȃis de cocōna cutare și cutare, tōte mai bătrâne de cât mine și tōte mai frumoșe la față de cât mine și atât m'a învêrtit și m'a sucit până m'am învoit nu numai de dragul meu dâr și de al ei. A casă Olimpia nu ar fi putut face alifia nici de cum, căci tata nu mai are acum nimic alt de lucru de cât de a-i controla tōtă mișcarea și în privința dresurilor este mai sever încă de cât chiar Nicu al meu. În sfêrșit și de va afla, nu mă va mânca de viiă. Făceam mai bine, decât-ī spuneam acum, dar m'am

gândit la Olimpia . . . Ce rușine pe mine, decât aș fi fost silită să-î stric rostul cu alifia, după ce a preparat tóte, ba a cumpărat până și sărăică, greutatea cea mai mare, ce era de învins.

SCENA IV.

Veturia. Olimpia

Olim. Adus-a spițerul sărăică.

Veturia. A fost aici, dar nu mî-a dat nimic, pe semne 'l va fi reținut presenta lui Nicu. Dar de prost ce e, nu mî-a dat a înțelege, nici măcar prin o clintitură de ochi, că a venit pentru mine.

Olim. De, de, nu póte fi tótă lumea așa de cuminte și de cetită ca și tine.

Veturia. Te-ai supărat surióră. Credeam că ții mai mult la Tache, de cât la spițer.

Olim. De țenut, țin mai mult la ofițerași, căci sunt cele mai fercheșe ființe de pe pămînt. Dar ce folos, afurisita de sărăicie, mă silesce să mă interesezi de civilisti.

Veturia. Când de unul, când de altul.

Olim. La Tache prețuesc poziția, la Emiliu caracterul.

Veturia. Dar mă tem, că caracterul nu l'a reținut pe Emiliu, ca să-î ȃic și eũ pe nume spițerului tãu, ca să ne pãrasca lui Nicu.

Olim. Cã am cumpãrat sãricicã?

Veturia. Da. De ce n'ai luat tu eri sãricica, ci ai însãrcinat pe spițer sã mi-o aducã, dãndu-ĩ astfel ocaziune sã viã lã noi în casã?

Olim. Ca sã mã credã, cã e în adevãr pentru guțcani, scie cã voi aveți, er noi nu.

Veturia. Mã tem însã cã n'a cređut minciuna ta.

Olim. Las' cã-l aduc eũ numai de cãt la rezon. Ce ȃici, pot sã merg acum în bucãtãrie, ca sã gãtesc cu alifia?

Veturia. M'ași duce și eũ cu tine, ca sã-ți daũ cele de lipsã, dar Nicu n'a plecat d'a casã, și de ar voi sã-mi vorbescã încã, m'ar cãuta pãnã și în bucãtãrie. Staĩ, voi chema pe Marghiola, sã-ĩ spuĩ, ce sã-ți dea. (Sunã).

Olim. Pãnã ce informezi pe bucãtãreșa ta, eũ mã duc și aduc sãricica.

Veturia. S'o amesteci tocmai pe urmã în alifie și cãnd va fi gata sã viĩ cu ea aici, ca s'o țin sub cheiã.

Olim. Bine, bine. (Ese).

SCENA V.

Veturia. Marghióla.

Margh. Poruncă coconită.

Veturia. Sora mea Olimpia a învățat o mâncare nouă: blanc-manger.

Margh. De la Paris, de bună sémă de la Paris!

Veturia. Chiar d'acolo. Am rugat-o să ni-o facă și nouă, va veni chiar astăzi s'o gătescă. Să-î dai tot ce-ți va cere.

Margh. Bine coconită. Eă în locul D-tale nu mi-ași strica apetitul la pofta de mâncare cu licărituri d'alea franțuzesci. Coconita Olimpia le învață să le gătescă numai de dragul coconașului Tache, căci mai rar licău ca dânsul. Trebuie să inchidem bine ușile bucătăriei, căci de va mirosi Domnul Tache Lefter blamajul...

Veturia. Blanc-manger Marghióla...

Margh. Décă-l mirósă vine de bună sémă, în bucătărie, ca să licărescă din el.

Veturia. Ba, feritu-l'a Dumneđu. I-am ăis Olimpiei să aducă mâncarea îndată aici, s'o... s'o... mâncăm numai noi amêndouă, eă și cu dânsa.

Margh. Bine te-ai gândit coconită, căci altmintrea s'ar fi grăbit Domnul licențiat, să vă facă

fit de blamaj și am fi trebuit să-l preparăm din nou. (Ese).

Veturia. Din blamaj nu mai vrea să ăsă Marghióla nóstră, ha ha. Eú ríd și cine-scie decă nu-mí cobesce cu acea vorbă, séú mai bine đis, decă, nu mí-am cobit chiar eú, dând alifiei pécătóse acel nume cobitor.

SCENA VI.

Veturia. Haplea.

Hap. Plecat-a Domnul avocat d'a casă?

Veturia. Nu sciú, fá bine și 'ntrebă 'n cantelarie de Domnialuí.

Hap. Am fost acolo. N'am dat însă de cât numai de Domnul licențiat, de D-l Tache Lefter.

Veturia. Domnialuí putea, mai bine ca oricine să-ți spuia Domnule, decă a plecat bărbatu-meú d'a casă séú încă nu!

Hap. Mi-a spus că s'a dus la tribunal.

Veturia. Și totuși aí venit, să mă mai întrebí și pe mine.

Hap. Am venit... am îndrăznit... mí-am luat voie și permisiune de a întra la D-ta coconiță, sperând, că voi găsi pe D-șora Olimpia lîngă D-ta.

Veturia. Veđi însă că Olimpia nu este lingă mine. Ea tocmai în spițerie la D-ta s'a dus.

Hap. Da, a fost la mine, dar' m'a părăsit înfuriată, am venit s'o îmbunez, a-î spune, că are dreptate, că nu sunt vrednic, nu-s demn, nu merit, ce aș dorî, am dorit și am poftit ca să merit.

Veturia. Nu-î mirare, Domnule, decă s'a înfuriat Olimpia, nu-î mirare. Ea te-a rugat să-mî aducî, ceea ce sciî, D-ta i-ai promis, ai și venit, dar în loc să-mî predaî, ceea ce mî-ai adus, te puî la taifas cu bărbatu-meu, și plecî, lasându-mă buzată, ba în tot felul de temeri chiar.

Hap. I-am explicat D-șorei Olimpia o parte din situație, i-am spus ce m'a oprit de a face în tocmai după ordinul Domniaei, dar n'a voit să mă asculte până la sfârșit, ci mî-a cerut, ceea ce sciî, mi-a cerut. Am cređut, că-mî va permite să-mî terminez explicația, Domniaei însă nici una nici două, a luat-o la picior. Eū am mai expediat încă o ordonanță, era pentru un tată de familie pe patul de mórte, ș'apoî am venit îndată după Domniaei. Credeam că o voi afla aici. Decă sciam că fugе așa de grabă, mai bine lăsam pe acel tată de familie să scape de mórte.

Veturia. Și veniaî să ne omorî, mai bine pe noi cu vorba D-tale, ha, ha. Dar ce đic, mórte să

fi fost, ne înviai. Etă m'ai făcut să rid, de și m'era mai tare a plâns.

Hap. Așa, îți par ridicol Dómna mea. Nu face nimic, nu face. Ridicol dar cu consciința curată (Ese).

Veturia. Nu știu deș, ce să mai ție și eș. Până la urmă nu numai că m'am sbêrcit, dar m'am și tîmpit la minte de cetitul cel mult. Să întreb pe Olimpia, nu scie vr'o alifie și în contra prostiei, dar fără săricică, fără.

BCU Cluj / Cluj University Library Cluj

SCENA VII.

Veturia, Olimpia, mai târziu Plae.

Olim. (aduce farfuria cu alifie). Am vêdut pe spi-terul, ce a vrut?

Veturia. Să te îmbuneze.

Olim. Așa, a dat Dumneșeș de și-a luat séma în fine ... Vai de mine, îni pare că vine Nicu.

Veturia. Ce te sperii așa nebuno? Pune farfuria colea pe masă. Acopere-o cu ceva, de și din fericire bărbatu-meș nu este licăș, ca Tache al tēș.

Olim. Ei, ei, ce tot ai cu bietul om și de ce ție, că e al meș.

Veturia. Apoi decă nu-î al tēū, ce-ți pasă ce ȃic de el.

Olim. Îmî pasă, nu-mî pasă, fă bine și dă-î pace.

Veturia. Decă cumva Nicu va da cu ochiî de alifie, am să-î spuî, că ai făcut un blanc-manger și ai venit, ca să-l gustăm împreună.

Olim. Șapoi decă va voi să guste el mai întaiū.

Veturia. Ba, vaî de mine. Nu cred, pe timpul asta n'are obiceiū să mănânce nimic, cu atât mai puțin lihozeniî, cum numesce el asemenea mîncări... vedēnd însă că mē aduce la adică — îi voi spune adevērul.

Plae. Bună diminēța cumnăȃică, ce vînt te-a bătut, pe o oră așă de matinală în casă la noi.

Veturia. Neastēperul, sciî bine că sunt neastēpērată.

Plae. Tu ȃicî (La o parte). Nepăsare prefăcută... e cu ochî și cu sprēncene, că amēndouē sunt preocupate, speriate chiar.

Olim. Am primit de la o amică o rețetă venind de-a-dreptul de la Paris pentru un blanc-manger și m'am grăbit a încerca. Eată colea este specimenul reușit al arteî mele. Îl vom gusta îndată, Veturia și cu mine, nu poftescî să iaî și D-ta parte la examenul nostru.

Plae. Eū să iaū parte? Dēcă vroiti încă o persónă la colatiunea vóstră, invitați pe Tache.

Olim. Noi te-am prefera pe D-ta cumnățele, ești mai matur.

Plae. Prin urmare mī-ați da și pasul întâiū, voiesc să ȃic lingura întâia.

Olim. De bună sémă.

Plae. Tu nu ȃici nimic Veturio?

Veturia Ce să ȃic? Te vėd așa de preocupat? Aī să pledezī vr'o causă supėraciósă.

Plae. Da, fórte supėraciósă, și ce-i mai rėū, nici nu sciū de unde s'apuc pledoorul, mī-e tare témă, să nu perd cauza și erăși témă să nu-mī pară rėū dēcă o voi căștiga. (Rostind aceste cuvinte a căutat imprejur).

Veturia. Cauți ceva Nicule?

Plae. Da, caut, ce am perdut aȃi diminėtă, când am stat de vorbă cu farmacistul.

Veturia. Ce a fost?

Plae. Mė tem, că farmacistul a dus cu sine ceea ce am perdut. (La o parte). Nici că mai pot sta la un loc și nu sciū ce să fac, să nu-mī es din fire, să nu isbucnesc cu o învinovățire monstruósă. (Tare). Adio, poftă bună. (Ese).

Olim. Vėd și eū, că Nicu are ceva pe suflet. Sciī ce, mă duc după el și, îi spuī, ce am făcut.

Veturia. Ba nu, lasă, îi voi spune mai bine eu, când vom fi numai între noi doi, el și cu mine.

Olim. Și ăci, că farmacistul a venit aici să mă îmbuneze. De ce nu l'ai trimis la mine în bucătărie.

Veturia. Pré te întreci soro, ce ar fi ăis Marghióla.

Olim. Că mult și-mi pasă mie de părerea Marghiólei. M'ai fi cruțat un drum, mă duc la el, ca să nu las tréba pe jumătate, să n'o pățim ca țiganul cu calul, care i s'a înecat când era să ésa la mal. Am să viú îndată înapoi! (Ese).

SCENA VIII.

Veturia. Plae, mai pe urmă **Lefter**, după dânsul **Marghióla**.

Plae. Unde te duci Olimpio?

Veturia. Are să revină numai de cât.

Plae. Gustat-ăți din mâncarea ce a făcut?

Veturia. Ba încă nu, de ce întrebî?

Plae. Mai sciú și eu. Merg la tribunal, am întârziat ca nici o dată, mă va fi așteptând . . . N'ai să-mi spuî nimic Veturio?

Veturia (incurcătă). Ba, ași avea, dară . . . așa în pripă . . . nici eu pregătită . . . nici tu cu rögaz . . . las', mai bine de séră.

Plae. De séră... parolă?

Veturia. Parolă.

Lefter. Frate Nicule, a venit de la Tribunal, clientul D-tale, este în cea mai mare desperație, va perde procesul, decât vei mai întârzia cu apărarea sa.

Plae. Mă duc, mă duc! Pe de séră dar, Veturio, pe de séră. (Ese).

Veturia. Domnule Tache, nu sciî, ce va fi avînd bărbatu-meu?

Lefter. Are ceva? Nicî n'am observat. Dar decât are ceva, mai curînd ai putea să mă informezi D-ta pe mine, de cât eu pe D-ta, căci procesele D-sale, nu-l turbură nicî odată, decî trebuie să fiă vr'un accident în cercul familieî.

Veturia. În cercul familieî? Cum te exprimi și D-ta! Cercul familieî nóstre se începe cu dînsul și să sfîrșește cu mine.

Lefter. Ba mă rog să începe cu D-ta și să sfîrșește cu fratele Nicu.

Veturia. Acest compliment, decât a vrut să fiă compliment, nu ți-a succes Domnule, căci nu primul ci ultimul cuvînt este al femeî.

Lefter. Nu ultimul, ci primul pas este al stăpâneî.

Veturia. Așa mai înțeleg.

Margh. (întră speriată). Unde-î coconița Olimpia, nu-î aicea?

Veturia. Nu este, a plecat, dar vine éráși, de ce întrebî de dênsa.

Margh. Să vină să vedă ce a făcut, să-mî spuiă ce dracu a pus în afurisitul de blamaj. A lins mițoiul din el și d'atunci sê miorlăiă biet mițuluș, de țî-e mai mare mila de el.

Veturia. Vai, a lins, mițulușul meū, vai! Unde-î carafa cu rom? Eată o! (Ia carafa din parseichiū). Haidem Marghióla, vină, vină de grabă. (Es amêndouë).

Lefter. (singur). Ce va mai fi și asta? Ce spune Marghióla de blamaj și de Olimpia? Ș'apoi de cotoiū, ér Dómna Veturia sê sparie, întrebă de rom, ia carafa și fuge ca și când ar fi să stingă vr'un foc. . . . cu rom, ha, ha. Par'că spunia, că D-șóra Olimpia are să vină aici. . . Cum așî face, ce prilej așî putea găsi, ca să staū până ce va veni. (Sê uită șîmprejur, dă cu ochiî de farfuria de pe mescioră și merge șă vedă ce este). Eată. . . imî pare că am dat de esplicarea unei părți din enigma, ce sê petrece în jurul meū. Asta-î de bună sémă blamajul, de care spunea Marghióla. A vroit să dică blanc-manger, o mâncare, după care mor, mai ales

décă e gătită, ca și asta, de mânuțele silfidice ale Olimpiei. Ași putea ôre să nu gust din acéstă ambrosie olimpică. Spunea Marghióla, că și cotoiul ar fi lins din el și că d'atunci 'să miorlăiă urit, va fi gustat din rêmășițe și să miorlăie de bună sémă, fiind-că nu i-a mai rêmas ce să lingă... Audaces fortuna adiuvat... pe vitejî norocul îi ajută... vine cineva... (Își viră degetul în alifiie și-l linge). Tiha.... m'am pécălit.... nu e ambrosie olimpică... ci-î vr'o pomadă, séu vr'o alifie... ce gust sălciū. (Face la grimase).

Veturia (reintră cu carafa în mână, îl surprinde). Ce faci Domnule Tache, ce te schimosesci așa? Ce ai pe deget? Vai de mine!... Dór nu vei fi gustat din acea alifie, nefericitele!

Lefter. Ba tocmai din ea am gustat, e sălcie de tot, dar cât despre asta, nu-e nici o nefericire, îmi voi clăti puțin gura cu rom... décă permiți...

Veturia. Da, da, rom..., na, na... bea, înghite, înghite, cu clătitul nu s'ajunge, bea...

Lefter. Rom pe nemâncate... îmi va face rău cocónă.

Veturia. Of Dómne, și D-ta îmi refuzî romul, tocmai ca și mițulus... bea, așa te rog Domnule Lefter, bea, décă nu vreaî să ne nefericesci, pe mine și pe Olimpia.

Lefter. Să vă nefericesc! Eū pe D-v.? Pe D-ta și pe D-șóra Olimpia? Nicī-odată. Mai bine beū o carafă întregă de rom.

Veturia. Na, na..., voiam să ȃic, poftim. (Lefter ia carafa și bea o dușcă). Incă, incă, golesce-o pân la fund.

Lefter. Să mai beaū de dragul D-tale și în sănătatea D-șórei Olimpia, cu tóte că simt, deū lui Dumneđeū, simt că mă amețesce.

Veturia. Nu face nimic, tocmai din contra, trebuie să beai, până te vei îmbăta cum se cade.

Lefter. Dar n'oi mai fi bun de nimic. . . . tótă ȃiua, ba și mănē chiar! (Mai bea).

Veturia. Ce-s douē ȃile în comparație cu o vieță întregă.

Lefter. Douē ȃi . . . i . . . i . . . le, flio-o-rī de mēr, vieța . . . pom să . . . ă . . . dit. Așa ai ȃis via. . . ȃa. . . ȃă, ȃăȃ dragă, ba nu Doo o a a a mnă . . . mai e mult până 'n to o o a a a mnă.

Veturia. Pare că ai bēut destul. Acum du-te de te culcă. (Ia carafa și o aședă pe mescioră).

Lefter. Să mă cu . . . u . . . u . . . ulc acu . . . u . . . m . . . la du . . . di . . . di . . . da . . . do . . . u . . . o și pre . . . o șēpte sprece, ba nu optu . . . ba, vedī că nu-s beat . . . optu și precedēce . . .

Veturia. Du-te până ce te mai duc picioréle, fiă și în două părți . . . du-te, dragă D-le Tache.

Lefter. Pe pi peci pici póre . . . bibibine dicit. . . nu mai popot. (Se trântesce pe un scaun de lângă ușa din dreapta).

Veturia. Vai de mine, va să adórmă aici . . . va da Nicu de el. Scólă Domnule Tache, scóla și du-te de te culcă.

Lefter (se scólă, merge în două părți spre ușa din dreapta și o deschide). Mě-ě-ě du-u-cucu.

Veturia. Nu acolo, nu acolo!

Lefter. Mě cu-u-u-lculucu.

Veturia. În jodaia mea, vai de mine, du-te d'acolea.

Lefter (intră). Noa . . . a . . . pte bupună.

Veturia. O să sě culce la mine, vai Dómne, ce să mă fac? Eată-l pe Nae, vine érá . . . tóte-s în contra mea.

SCENA IX.

Veruria. Plae, mai pe urmă Marghióla.

Plae. Unde-I nesăratul de Tache, lipsesce din canțelarie.

Veturia. Cine, Tache Lefteriu? Nu l'am. . . vėđut.

Plae. Da, Tache Lefteriu, ajutorul meů, pe el îl caut. Ce mirósă aici așa tare a rom.

Veturia. A rom mirósă . . . a rom? Pă-i . . . dicită că mirósă a rom? Firesce . . . cum să nu miróse . . . ? M'a apucat fără de veste nisce dureri de dinți și am luat puțin rom în gură, étă coala din carafa ceea.

Plae. Apropo rom! Sciî că m'am molipsit de la tine.

Veturia. Te ai contagiât? Cum ce fel? Eă, infectată de bacile? Asta-mî mai lipsea!

Plae. Da, ești infectată de bacilul lectofag, care s'a prins și de mine. In loc să pui pe foc dicționarul tău igienic, l'am deschis și am cetit tot ca și tine articolul despre otrăvuri. Astfel am constatat, că lectura vóstră femeiească de superficială ce este, vă adapă numai cu nisce idei false. Tu de exemplu cređi, că romul este un antidot pentru orî ce otravă, prin urmare și pentru sărnică, pe când acest venin din contra, cere a nu se bea nimic în urma lui, căci orî ce licuid măresce numai efectul său cel destructor de vieță.

Veturia. Și romul?

Plae. Și romul. — Poftim trebă: satul arde baba se péptănă. După ce n'am dat de Tache, ca să-l trimit în locul meu la tribunal, imî perd vremea cu nisce reflexiuni deplasate. Alerg să cer prelungirea termenelor. La revedeve (Ese).

Veturia. (Sună). S'a dus, dar peste puțin mă voi pomeni cu el éráși aici. Trebuie să expedez pe nefericitul de Tache din odaia mea. Ah, va fi murit, l'am lăsat să móră, nu i-am dat ajutor, ba din contra, i-am pripit mórtea cu romul meú. Ce mă așteptă, vai de mine și de mine, ce mă așteptă, . . . vr'o pedépsă grozavă? Să mă profit de absența lui Nicu, să iaú codicele penale din cantelarie, să vėd, cu ce să pedepsească crima mea.

Margh. Coconița a sunat, coconița crede, că bucatele se vor face de voia lor. Ba deú, crede că-í de ajuns, decă aí pus fertura în ólá și friptura pe jăratec, apa va ferbe și focul va frige . . . da . . . însă-í întrebare cum? Coconița nu întreabă d'al d'astea, ci mă chiamă acum în toiul gătirei de lîngă vatra, ba mă face chiar să scap, mițulușul în curte.

Veturia (restită). Tací! (Íși ia séma, cu voce dulce). Tací, te rog. Am lipsă de D-ta, să-mí dai mână de ajutor . . . Staí puțin aici, mă rentorn îndată. De va veni Domnul, să nu-l lași să între în odaia mea. (Ese).

Margh. No veđi, veđi, cine ar fi cređut una ca asta, tocmaí de Domniaeí. (Trage cu urechia la ușa din drépta). Pare că e cineva înlăuntru. Dómne

Dómne, diua 'n améda mare. Stahiî, nălucî nu pot fi. Décă n'ar scârţâi uşa, aşi crepa-o niţel...

Veturia (reîntră cu o carte). Par că mirósă a pârjol p'afară, Du-te, de veđi, ce este. Dar să vii îndată, când îţi voi suna.

Margh. Pârjol, pârjol! S'a fi pârjolit curca, vina D-tale coconiţo! (Ese).

Veturia. (resfoiesce nervósă în carte). Dómne Dumneđeule, ce pacoste pe mine. Pare că vęd cum mă ia între puscî, mă duce la parchet, mă supune unui interogatoriũ ş'apoî după ce am mărturisit, căci voi mărturisi, ca să nu mă ia la bătăi. . . . mă aruncă în o chilie întunecósă, igrasióză şi infectă... Eată paragraful 231. (Cetesce). Otrăvirea este omorul unei persóne prin întrebuinţare de substanţe, care pot cauza mórte, mai curënd seú mai târđiũ, orî şi în ce mod ar fi fost întrebuinţate saũ date acele substanţe. . . . (Vorbesce). Orî şi în ce mod, Dómne, Dómne, orî şi în ce mod. . . de voie fără de voie. . . nu-î scăpare. . . Pedépsa, să vedem pedépsa! (Cetesce). Tot culpabilul de otrăvire sę va pedepsi cu munca silnică pe vieţã! (Vorbesce). Muncă silnică pe vieţã. . . eũ, osînditã la muncă silnică pe vieţã? Nu, mai bine mórta. (Sę repeşesce la mesciórã şi începe a mânca din alife, fără a observa intrarea lui Plae).

SCENA X.

Veturia. Plae.

Plae. Cu ce poftă mănâncă și lacomă ce este, de nu și-a luat rēgaz ca să-î aducă o linguriță. E bun blanc mangeul dragă.

Veturia (sărită). E sălcii la gust, dar bun la efect, are să mă desbrace de vieță și să mă scape de pedepsă.

Plae. Ai mâncat otravă nefericito? Săricica destinată mie, ai luat-o tu? Ai simțit că am dat de urma tentativei tale și ca să scapi, te-ai otrăvit.

Veturia. Tentativă? N'am atentat la vieța nimenui, Olimpia a făcut alifia asta, care conține săricica, a făcut-o să ne ungem cu ea pe obraz, să-mi trecă sbârciturile...

Plae. Ah, bine m'am temut eū că nu ești, nu poți fi vinovată, draga, scumpa mea Veturiă.

Veturia. Cu voie nu-s vinovată, dar fără de voie, Tache a gustat din alifiă cu săricică și e mort.

Plae. A gustat, cum, ce fel?

Veturia. Va fi cređut, că e vr'o mănăcare dulce.

Plae. Și e mort?

Veturia. Mai cu sémă, că îi am dat să bea rom, până s'a îmbătat.

Plae. Mort? Pré aspră pedépsă pentru lingăria lui și pentru neascultarea ta!

Veturia. Și mițulus a lins.

Vlae. Bine că l'a luat dracu. (Sună).

Veturia. Vai, otrava, săricica a început să lucreze în mine.

Vlae. (Sună încă o dată). Lucreză? N'avem dară să perdem nici un minut chiar (Cătră Marghióla care intră). Alérgă la spițerie și cere idrat d'oxid de fer.

Margh. Am înțeles Domnule, Istrat d'oțet de fer.

Vlae. Valeo, stai, îți însemneză aici pe hârtie, ce s'aducă de la spițerie. (Rupe o foie din un carnet și scrie).

Margh. Pare că ți-am sucit vorba, D-le. Mă miram și eă, ce fel de leac să fiă cu numele lui Istrat chiorol ș'apoi... oțet de fer, nici că am mai pomenit vr'o dată.

Vlae (îi dă revașul). Să mergi ca vântul și să vii ca gândul.

Veturia. În zadar acéstă grabă Nicule. Vreai să mă scapi din gura morții, ca să mă păstrezi pentru munca silnică pe viétă.

Vlae. Ai nebunit? Muncă silnică fiindcă a făcut cineva la tine în casă o alifie în care se cuprinde și săricică?

ERDEŐNYI NYELVTUDOMÁNYI

1937. * 100 LAPOS.

KÖNYVTÁRSÁG.